

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - 12276614
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

16 Nisan 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

7/22750
BK 99

**AYDIN MİLLETVEKİLİ
SAYIN SÜLEYMAN BÜLBÜL'ÜN
TBMM 7/22750 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI**

SORULAR

Aydın İli Söke İlçesi sınırları içerisinde bulunan Söke Organize Sanayi Bölgesi, yerleşim yerinin içerisinde kalmakta olup çimento, gaz ve beton, kâğıt, balık yemi ve diğer kimyasal madde üretim fabrikalarının çevreye yaydığı koku ve duman dolayısıyla Söke halkı ciddi mağduriyetlerle karşı karşıyadır. Söz konusu atık ve gazlar sebebiyle insan sağlığını tehlikeye düşürecek boyutta hava kirliliği meydana gelmekte, kronik akciğer hastalıklarının bu bölgede görülme oranında gözle görülür bir artış yaşanmakta, yerleşim yerlerinde bulunan ev, araba gibi maddi varlıklarda söz konusu kirlilik dolayısıyla fiziksel zararlar oluşmaktadır. Aynı zamanda, yağmurla birlikte toprağa karışan bu kimyasal gazlar Söke halkının geçim kaynağı olan tarımsal faaliyetleri kötü manada etkilemekte bu anlamda da Söke halkı ciddi mağduriyetlerle karşı karşıya kalmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1) Söke Organize Sanayi Bölgesi ile ilgili olarak söz konusu hava kirliliği ve çevre atıkları nedeniyle Bakanlığınıza ulaşan herhangi bir şikâyet var mıdır? Şayet mevcut ise bu şikâyetlere ilişkin yapılan işlemler nelerdir?
- 2) Söke Organize Sanayi Bölgesi'nin yerleşim yerleri içerisinde kaldığı anlaşılmakla birlikte, halk sağlığını tehdit eden bu durumun ortadan kaldırılmasına yahut ortaya çıkan zararların en aza indirilmesine yönelik Bakanlığınızca alınan ek bir önlem mevcut mudur?
- 3) Söz konusu sanayi bölgesinde bulunan fabrikaların hava emisyonu ve atık su ölçümlerinin denetimleri ne sıklıkla yapılmaktadır? Denetim neticesinde yaptırım uygulanan fabrikalar mevcut mudur?

CEVAP

1) Alo 181 ve CİMER uygulamaları üzerinden Söke OSB bünyesinde ve etrafında yer alan işletmelerin hava kirliliği oluşturduğuna yönelik şikâyetler ile ilgili 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında denetimler gerçekleştirilmektedir.

2) 5462 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu 4. Maddesinde "OSB, yer seçimine ilişkin yönetmeliğe göre uygun görülen yerlerde Bakanlığın onayı ile kurulur. OSB'lere ait yer seçimi, Bakanlığın koordinatörlüğünde ilgili kurum ve kuruluşların temsilcilerinin katılımıyla oluşan yer seçimi komisyonunun yerinde yaptığı inceleme sonucunda, varsa üst ölçekli plan kararları dikkate alınarak yapılır. Komisyonunda kararlar oybirliği ile alınır. Oybirliği sağlanamaması durumunda yer seçimi ile ilgili nihai karar, yönetmelikte belirlenen esaslar doğrultusunda Bakanlıkça verilir. Mevzuat gereğince korunması gereken ve sanayi tesislerinin kurulmasına izin verilmeyen alanlar OSB yeri olarak incelemeye alınmaz." hükmü bulunmaktadır. Anılan Kanunda yer alan Bakanlık, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olmakla birlikte Organize Sanayi Bölgesinin yer seçimi ve onayı ile ilgili bilgiler Söke Organize Sanayi Bölgesinin internet sitesinde yer almaktadır.

Aydın ili, Söke İlçesinde yer alan Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı' na bağlı PM10, SO₂, NO_x, CO ve O₃ parametrelerinin ölçüldüğü 1 adet hava kalitesi (Yeni Cami Mah. İncir Sokak üzerinde) kurulmuş olup, halen ölçümlerine devam etmektedir. Hava kalitesi ölçüm istasyonundan alınan veriler ile Söke İlçesindeki hava kalitesi verileri anlık kaydedilmekte, havaizleme.gov.tr adresinden takip edilebilmektedir. Söz konusu sistemin halka açık olması sebebiyle istenildiğinde vatandaşlarımız tarafından izlenebilmektedir.

3) 12.06.2021 tarihli 31509 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Çevre Denetimi Yönetmeliği kapsamında söz konusu işletmelerde denetimler yıllık denetim planları kapsamında birleşik denetim, ani ve şikayet denetimleri olarak Bakanlık/İl Müdürlüğü teknik personellerince yapılmakta ve 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında denetim sonuçları değerlendirmektedir.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun *Denetim, bilgi verme ve bildirim yükümlülüğü* başlıklı 12. maddesinde "*İlgililer, Bakanlığın veya denetimle yetkili diğer mercilerin isteyecekleri bilgi ve belgeleri vermek, yetkililerin yaptıracakları analiz ve ölçümlerin giderlerini karşılamak, denetim esnasında her türlü kolaylığı göstermek zorundadırlar. İlgililer, çevre kirliliğine neden olabilecek faaliyetleri ile ilgili olarak, kullandıkları hammadde, yakıt, çıkardıkları ürün ve atıklar ile üretim şemalarını, acil durum plânlarını, izleme sistemleri ve kirlilik raporları ile diğer bilgi ve belgeleri talep edilmesi halinde Bakanlığa veya yetkili denetim birimine vermek zorundadırlar. Denetim, bilgi verme ve bildirim yükümlülüğüne ilişkin usûl ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.*" ve 12.06.2021 31509 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Çevre Denetimi Yönetmeliği *Denetime tabi tesislerin veya faaliyetlerin yükümlülükleri* başlıklı 6. maddesi 1. fıkrası (ç) bendinde "*Denetime tabi tesis veya faaliyetler; ...Denetimle ilgili istenilen bilgi ve belgeleri talep edilen sürede eksiksiz olarak sağlamakla, yükümlüdür.*" hükmü yer yer almaktadır.

Ayrıca, Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği 23. Maddesi 1. Fıkrası (a) bendinde "*İşletmeyi oluşturan tesislerin çevreye zararlı etkilerinin tespiti amacıyla yetkili merci, çevre iznine tabi veya çevre iznine tabi olmayan bir işletmenin işleticisine, yetkili merci tarafından belirlenmiş uzman bir kurum/kuruluş veya kişiye tesisinden çıkan emisyonu ölçtürmesini ve/veya bu emisyonun hava kirlenmesine katkı değerini hesaplatmasını ve/veya hava kirliliği seviyesinin ölçümünü yaptırmasını ister; böylece bir emisyon ve imisyon ölçüm raporu hazırlanır ve bedeli 27 nci maddede belirtildiği şekliyle karşılanır.*" hükmü yer almaktadır.

Gelen şikayetlerin değerlendirilmesi sürecinde yapılan denetimlerde, işletmelerin oluşturduğu emisyonların çevreye zararlı etkilerinin tespiti amacıyla yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri kapsamında emisyon ölçümleri yapılmıştır. Bu kapsamda Söke OSB bünyesinde ve etrafında yer alan işletmeler içerisinde ölçüm sonuçları ve sürekli ölçüm sistemi emisyon değerleri Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği ve Atıkların Yakılmasına İlişkin Yönetmelik sınır değerleri üzerinde olan işletmelere 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca idari para cezaları uygulanmıştır. Bu işletmelerin tesis şartlarının düzeltilerek ölçümlemlerini yenilemesi istenmiş olup, denetim süreçleri devam etmektedir.